

Ennakoäänestys- ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastaminen

KVAAL 19.01.2022 § 5

731/00.00.00.00/2021

Lisätiedot:

kaupunginlakimies Lena Filipsson-Korento, puh. 050 354 0121
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Keskusvaalilautakunta päätti kokouksessaan 2.11.2021 (§ 46) hyväksyä, että ennakoäänestysasiakirjojen tarkastustoimet hoidetaan keskusvaalilautakunnan sihteerien ja tiedonhallintasihteerin valvonnassa kaupungintalon henkilökunnan voimin sekä valtuutti keskusvaalilautakunnan sihteerit sekä kaupunginkanslian hallintosihteerin ja tiedonhallintasihteerin käsittelemään kirjeäänestysasiakirjat oikeusministeriön vaaliohjeissa erikseen ohjeistamalla tavalla.

Ennakoäänestysasiakirjojen tarkastamisprosessiin kuuluu lähetekuorten tarkastaminen ja lajittelu äänestysalueittain, muualle kuuluvien ennakoäänestysasiakirjojen toimittaminen edelleen, lähetekuorten avaaminen, lähetekirjeiden ja vaalikuorien tarkastaminen vaalikuoria avaamatta sekä niiden ennakoäänestysten merkitseminen äänioikeusrekisteriin, joita ei ole sinne merkitty jo ennakoäänestyspaikassa.

Kirjeäänestysasiakirjojen kohdalla keskusvaalilautakunnan on tarkastamisen jälkeen lisäksi vaalisalaisuus säilyttäen avattava hyväksytyt kirjeäänestyksen vaalikuoret, leimattava niissä olevat äänestysliput ja suljettava leimatut äänestysliput vaalikuoriin. Tarkastamis- ja hyväksymisprosessin sujuvuuden vuoksi ehdotettiin, että kaupunginkanslian henkilökunta hoitaa myös hyväksyttävissä olevien (selvien) äänestyslippujen leimaamisen ym. ennen keskusvaalilautakunnan kokousta.

Varsinaiset ratkaisut, muun muassa kaikki huomioon ottamatta jättämiset on tehtävä keskusvaalilautakunnan päätösvaltaisessa kokoonpanossa. Keskusvaalilautakunnalle tuodaan myös muut epäselvät tapaukset.

Vaalilain 63 §:n 2–3 momenttien mukaan ennakoäänestys on jätettävä huomioon ottamatta, jos:

- 1) ennakkoon äänestänyttä henkilöä ei ole otettu äänioikeusrekisteriin;
- 2) vaalikuoreen on tehty äänestäjää tai ehdokasta koskeva taikka muu asiaton merkintä;
- 3) lähetekirje on niin puutteellinen tai epäselvä, ettei varmasti voida vakuuttua, onko äänestys tapahtunut laissa säädetyin tavoin, tai päätellä, kuka on äänestänyt; taikka
- 4) kotiaänestyksen lähetekirjeestä puuttuu 54 §:ssä tarkoitetun henkilön nimikirjoitus.

Vaalilain 66 g §:n 2 momentin mukaan kirjeäänestys on edellä mainitun lisäksi jätettävä huomioon ottamatta jos:

- 1) kirjeäänestyksen lähetekuoreen tehtyjen postitus- tai lähetysmerkintöjen perusteella ei voida varmasti vakuuttua siitä, että kuori on postitettu tai lähetetty ulkomailta;

- 2) kirjeäänestyksen vaalikuori on avonainen ja voidaan päätellä, että avonaisuus johtuu muusta kuin vaalikuoren teknisestä toimimattomuudesta, tai muutoin sellainen, ettei varmasti voida vakuuttua, että äänestys on tapahtunut laissa säädetyin tavoin;
- 3) kirjeäänestyksen lähetekirjeestä puuttuvat 66 d §:n 5 momentissa tarkoitettujen kirjeäänestyksen todistajien allekirjoitukset.

Äänestyksen huomioon ottamatta jättämisestä on tehtävä merkintä kokouksessa pidettävään pöytäkirjaan, johon on liitettävä huomioon ottamatta jätetty vaalikuori lähetekirjeineen ja -kuorineen.

Keskusvaalilautakunnalle tuodaan päätettäväksi **liitteessä** mainitut ennakoäänestykset.

Keskusvaalilautakunnalle esitetään, että liitteessä mainitut ennakoäänestykset 1–2 jätetään huomioon ottamatta, koska laitosaänestyksessä äänestäneen äänestäjän kotikunta ei kuulu Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueeseen, eli lähetekirje on virheellisesti osoitettu. OM:n vaaliohjeiden mukaan virheellisesti osoitettuja asiakirjoja ei siirretä eteenpäin oman hyvinvointialueen ulkopuolelle, koska oletetaan, että äänestäjä on myös virheellisesti äänestänyt väärän hyvinvointialueen ehdokasta. Nämä äänestykset tulee ohjeiden mukaan jättää huomioon ottamatta. (Kts Vaaliohjeet 1 s. 65)

Keskusvaalilautakunnalle esitetään, että liitteessä mainitut ennakoäänestykset 3–10 sen sijaan katsotaan riittävän selviksi niistä saadun selvityksen perusteella, vaikka niistä joko puuttuu vaalitoimitsijan tai äänestäjän allekirjoitus.

Ennakoäänestykset kohdissa 3–8 on rekisteröidyttä Kauniaisten omassa ennakoäänestyspisteessä ja äänestäjän on täytynyt esittää vaalitoimitsijalle henkilöllisyystodistuksensa; oletettavaa on, että vaalitoimitsijat ovat vahingossa unohtaneet allekirjoittaa lähetekirjeen omalta osaltaan (huom. kuitenkin Vaaliohjeet 1 s. 55–56). Ennakoäänestys kohdassa 9 on tehty muualla yleisessä ennakoäänestyspaikassa, mutta tilanne on muuten vastaavanlainen kuin kohdissa 3–8. Todettakoon, että keskusvaalilautakunta on aiemminkin hyväksynyt yleisessä ennakoäänestyspaikassa rekisteröidyt ennakoäänestykset, joista on puuttunut vaalitoimitsijan allekirjoitus.

Ennakoäänestyksestä kohdassa 10 puuttuu äänestäjän allekirjoitus, lähetekirjeen ollessa muutoin asiallisesti täytetty (etu- ja sukunimi, henkilötunnus ja osoite; tässä tapauksessa laitoksen osoite). Kyse on kaupungin omassa laitosaänestyksessä toimitetusta äänestyksestä. Äänestäjän nimi on mainittu luettelossa ennakolta äänestäneistä ja on tarkistettu kyseisestä laitoksesta, että kyseinen äänestäjä äänesti laitosaänestyksen yhteydessä. Edellä mainitun perusteella esitetään poikkeuksellisesti, että lähetekirjettä ei tarvitse vaalilain 63 §:n nojalla jättää huomioon ottamatta (ei ole niin puutteellinen tai epäselvä, ettei varmasti voida vakuuttua, onko äänestys tapahtunut laissa säädetyin tavoin, tai päätellä, kuka on äänestänyt).

Kaupunginlakimies Lena Filipsson-Korento:

Keskusvaalilautakunta päättää jättää huomioon ottamatta liitteessä mainitut ennakoäänestykset 1–2. Pöytäkirjaan liitetään huomioon ottamatta jätetyt vaalikuoret lähetekirjeineen ja -kuorineen.

Keskusvaalilautakunta päättää hyväksyä liitteestä ilmenevät äänestykset 3–10.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet:

Käsiteltävät ennakkoäänestykset